پرونده

روابط دمشق ـ امان روی ریل بهبودی

به دنبال پیروزی‌های گسترده محور مقاومت و فروپاشی گروه‌های تروریستی در سوریه، اردن به عنوان یکی از حامیان تروریست‌ها نه تنها سیاست‌های خود را تغییر داده بلکه دو کشور تلاش می‌کنند با عبور از گذشته، روابط خود را در سطح تبادل هیئت‌های وزارتی بهبود دهند.

منابع آگاه سیاسی فاش کردند که تماس‌هایی میان اردن و سوریه برقرار است تا سطح روابط دو کشور به تبادل هیئت‌های وزارتی طی هفته‌های آینده برسد. اخیراً عمر الرزاز، نخست‌وزیر اردن گفته بود که مایل است از برخی وزرای سوری استقبال کند.

این تحولات چند روز پس از دیدار یک هیئت پارلمانی اردن با بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه صورت می‌گیرد. این سفر که هفته قبل به ریاست عبدالکریم الدغمی، رئیس اسبق پارلمان اردن صورت گرفت در نوع خود اولین سفر از سال ۲۰۱۱ محسوب می‌شود. منابع خبری گزارش دادند بشار اسد از الدغمی خواست پیام شفاهی را به عبدالله دوم، پادشاه اردن منتقل کند. اسد در این پیام گفت: به پادشاه اردن بگویید ما به جلو چشم دوخته‌ایم نه به عقب. اردن یکی از حامیان اصلی تروریست‌ها محسوب می‌شود و سیاست‌های این کشور در باز گذاشتن مرزهای خود به روی گروه‌های تروریستی نقش مهمی در طولانی شدن جنگ سوریه داشت اما پس از ورود روسیه به کارزار سوریه امان خیلی زود به این نتیجه رسید که دمشق سقوط نخواهد کرد و لذا از آن زمان سیاست‌های خود را به صورت محسوسی در رابطه با سوریه تغییر داد. حالا همزمان با نزدیک شدن به مراحل پایانی جنگ سوریه، به نظر می‌رسد تلاش‌هایی در جریان است تا روابط اردن و دمشق بهبود یابد. چند هفته قبل یک گذرگاه مرزی بین دو کشور مجدداً بازگشایی شد و گزارش‌ها حاکی از استقبال تجار دو طرف از این تحولات است. ارتقای روابط به سطح وزیران نشان می‌دهد دمشق و امان برای احیای روابط خود همانند قبل از جنگ مصمم هستند. ولید المصری، وزیر شهرداری‌ها و حمل و نقل اردن در پیامی مستقیم از میزبانی از همتای سوری خود در امان استقبال کرده است. به نظر می‌رسد وزیر گردشگری اردن نیز می‌خواهد از همتای سوری خود برای سفر به امان دعوت کند.

■ اردوغان: دیگر داعشی در سوریه وجود ندارد

رئیس‌جمهور ترکیه گفت: «دیگر داعشی در سوریه وجود ندارد، تنها گروه‌های کوچکی هستند که آموزش دیده و برای مواقع خاص و ایجاد هرج و مرج در ترکیه و منطقه، تحت لوای داعش نگه داشته شده‌اند.» به نظر می‌رسد هدف رئیس‌جمهور ترکیه از بیان این اظهارات اشاره به ادعای امریکایی‌ها است که می‌گویند برای مبارزه با داعش باید در سوریه بمانند و کردها را تجهیز کنند.

رئیس‌جمهور ترکیه تأکید کرد: «فعالیت شاخه سوری پ.ک.ک تنها یک هدف دارد و آن کشور ما است. ما نمی‌توانیم در برابر فعالیت‌های این گروه ساکت باشیم.»

شاخه سوری پ.ک.ک همان «یگان‌های مدافع خلق» یا «نیروهای دموکراتیک سوریه» هستند که در شمال شرقی سوریه به پیاده نظام امریکا تبدیل شده‌اند. این نیروها اخیراً تلفات سنگینی متحمل شده‌اند. دیده‌بان حقوق بشر سوریه روز گذشته اعلام کرد که حملات چند روز اخیر داعش به پایگاه‌های نیروهای سوریه دموکراتیک در شرق دیرالزور به کشته شدن ۹۲ تن از این نیروها منجر شده است که از زمان تشکیل این نیروها در سال ۲۰۱۵ برای یک عملیات بی‌سابقه است.

■ اسد: رسانه باید خلأهای موجود در جوامع عربی را پر کند

رئیس‌جمهور سوریه در دیدار با یک هیئت از اعضای دبیرخانه عمومی اتحادیه روزنامه‌نگاران عرب بر نقش رسانه در مبارزه با طرح‌های خارجی تأکید کرد. در جریان این دیدار بر اهمیت نقش رسانه در عرصه عربی تأکید شد زیرا جنگ‌های خارجی که علیه ملت‌های عربی آغاز شده، فکری و رسانه‌ای است و رسانه‌ها حامل و ناقل عملی ابزارهای فکری این جنگ‌ها به شمار می‌روند. اسد تأکید کرد که مصون نگه داشتن فعالان عرصه رسانه برای حفظ ملت‌ها یک امر اساسی است زیرا آنچه از مدت‌ها در خارج رخ می‌دهد بازی با مفاهیم است. وی گفت: چالش اصلی برای رسانه، بر عهده گرفتن مسئولیت آگاه‌سازی و ارائه اطلاعات به عامه مردم است، تا ملت بتوانند تحلیل داشته باشند و ارتباط آنچه را که پیرامون‌شان می‌گذرد پیدا کنند.

اعضای این هیئت نیز اعلام کردند که تصمیم این اتحادیه برای برگزاری نشست‌های دبیرخانه عمومی در دمشق به خاطر این بود که این پیام به مردم جهان داده شود که سندیکاها و اتحادیه‌های عربی در جنگ علیه تروریسم حامی سوریه هستند. این افراد با اشاره به آگاهی ملت سوریه که باعث شد با وجود حمایت همه‌جانبه خارجی از جنگ علیه سوریه در برابر آن بایستد، خاطرنشان کردند که پیروزی در نبرد رسانه‌ای نیازمند تغییر گفتمان و زبان رسانه‌ای است تا بر مردم تأثیر بیشتری داشته باشد و در نتیجه ابزارهایی برای تقویت شهروند عربی در برابر طرح‌های خارجی وجود داشته باشد.

چالش

نگرانی جدی «پوتین» از اعلام حکومت نظامی اوکراین

در بحبوحه تشدید تنش‌ها بین روسیه و اوکراین، کی‌یف با افزایش سطح آماده‌باش ارتش به مدت ۳۰روز حکومت نظامی اعلام کرده است. به دنبال اعلام این حکومت نظامی، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه نگرانی جدی خود را نسبت به این اقدام اعلام کرد.

به‌رغم درخواست کشورهای اروپایی از روسیه و اوکراین برای کاهش تنش‌ها در دریای آزوف، تنش‌ها بین دو طرف همچنان در حال افزایش است. شورای دفاع و امنیت ملی اوکراین روز سه‌شنبه پیشنهاد داد بعد از وقوع درگیری بین ناوهای روسی و اوکراینی در تنگه کرچ، برای مدت ۶۰ روز در خاک اوکراین قانون حکومت نظامی اجرا شود. به گزارش رویترز، آلکساندر تورچینوف، دبیر شورای دفاع و امنیت ملی اوکراین اظهار کرد، حقوق و آزادی‌های شهروندان اوکراینی ممکن است در صورت تشدید بیشتر تنش‌ها در طول دوره حکومت نظامی محدود شود.

پارلمان اوکراین از اجرای قانون حکومت نظامی برای مدت ۳۰ روز در مناطق منتخبی از این کشور حمایت کرده است. مجموعاً ۲۷۶ قانونگذار به تصویب این حکم رأی دادند که از ۲۸ نوامبر قرار است برای مدت ۳۰ روز اجرایی شود. به دنبال اعلام این حکومت نظامی، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه نگرانی جدی خود را نسبت به این اقدام اعلام کرد. به گزارش اسپوتنیک، کرملین اعلام کرد که ولادیمیر پوتین در گفت‌وگوی تلفنی با آنگلا مرکل، صدر اعظم آلمان اظهار امیدواری کرد رهبر آلمان برای مهار کردن اقدامات کی‌یف مداخله کند. کرملین در بیانیه خود نوشت: «پوتین در این گفت‌وگو نگرانی جدی خود را از تصمیم کی‌یف برای در آماده‌باش قرار دادن نیروهای مسلح خود و اجرای حکومت نظامی ابراز و اظهار امیدواری کرد که برلین از نفوذ خود بر مقام‌های اوکراین استفاده کرده و آنها را از دست زدن به اقدامات بی‌محابای بیشتر بر حذر دارد». از سوی دیگر، رزماری دیکارلو، معاون امور سیاسی دبیر کل سازمان ملل در سخنانی در جلسه شورای امنیت گفت که از روسیه و اوکراین درخواست می‌کند از هرگونه تحریک به اقدامات جدی‌تر یا تشدید لفاظی‌ها پرهیز کنند. او تأکید کرد: «ما هم به روسیه و هم به اوکراین یادآور می‌شویم که لازم است این حادثه را مهار کرده و جلوی تشدید جدی تنش را که ممکن است تبعات پیش‌بینی نشده، داشته باشد، بگیرند». رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه هم از روسیه و اوکراین خواست از طریق گفت‌وگو مشکلات‌شان را حل کنند. وی گفت که آنکارا خواهان این است که دریای سیاه «دریای صلح» باشد.

آفریقا علیه بن سلمان

مسلمانان در تونس، مصر، الجزایر بحرین و موریتانی علیه بن‌سلمان و احتمال سفر او به این کشورها به خیابان‌ها ریختند

گزارش یک

هزاران نفر از مردم خشمگین در کشورهای بحرین، تونس، الجزایر، موریتانی و مصر با سردادن شعارهایی علیه محمد بن‌سلمان و آتش زدن عکس‌های او اعتراض خود را نسبت به حضور ولیعهد سعودی در خاک کشورشان ابراز کردند. این اولین سفر بن‌سلمان به منطقه پس از قتل جمال خاشقجی است که میزان انزجار مردم منطقه از سیاست‌های بن‌سلمان را نشان می‌دهد.

سفر دوره‌ای محمد بن‌سلمان، ولیعهد سعودی به برخی کشورهای عربی منطقه، موجی از تظاهرات را علیه این سفر به راه انداخته است. درحالی که رهبران امارات، بحرین، مصر و تونس استقبال گرمی از ولیعهد سعودی داشته‌اند اما پایتخت‌های عربی شاهد تظاهرات گسترده‌ای علیه حضور بن‌سلمان هستند. به گزارش العالم، مردم تونس شامگاه دوشنبه در پاسخ به دعوت ۱۰ سازمان از جمله اتحادیه ملی روزنامه نگاران تونسی و انجمن تونسی دفاع از حقوق بشر و جمعیت زنان دموکرات در اعتراض به سفر ولیعهد سعودی به کشورشان در مرکز تونس، پایتخت کشور، تجمع کرده و پارچه‌نوشته‌هایی با عبارات «بن‌سلمان جنایتکار جنگی است» و «قاتل کودکان یمنی» و همچنین «بن‌سلمان خوش نیامدی» در دست داشتند. فعالان تونسی ضمن تأکید بر حفظ حقوق مردم یمن اعلام کردند به دلیل شرایط نامساعد روزنامه نگاران و نقض حقوق فعالان زن با سفر بن‌سلمان به کشورشان مخالف هستند. همچنین در این اعتراضات اعلام شد که گروه‌های مدنی تونس شکایت‌نامه‌ای را علیه ولیعهد عربستان به جرم «ارتکاب جنایت جنگی در یمن» در یکی از دادگاه‌های بین‌المللی تنظیم خواهند کرد.

به گزارش شبکه الکوثر، جوانان انقلابی بحرین با آتش زدن عکس‌های محمد بن‌سلمان و نیز عکس‌های دیدارهای او با مقامات آل‌خلیفه، بر مخالفت با سفر ولیعهد سعودی به کشورشان تأکید کردند. این ائتلاف تأکید کرد: «جوانان انقلابی بحرین در شهر الدراز، با این اقدام تبری جستن خود از سفر قاتل کودکان یمنی به منامه را اعلام کردند». همچنین گروه‌ها، احزاب، سندیکاها و شخصیت‌ها در کشورهای الجزایر و موریتانی هم مخالفت خود را با این سفر اعلام کرده‌اند. به گزارش شبکه المیادین، حزب رفاه موریتانی ضمن اعلام مخالفت با سفر محمد بن‌سلمان نقش ولیعهد عربستان سعودی در جنگ سوریه و یمن و تلاش برای از بین رفتن مسئله فلسطین را محکوم کرد. این حزب اعلام کرد: «این سفر تلاشی برای پاک کردن دستان آلوده به خون کودکان و زنان عرب است.» در مصر نیز کمیته ملی مقاومت در برابر عادی‌سازی روابط مخالفت خود را با سفر محمد بن‌سلمان اعلام کرد. این کمیته در بیانیه‌ای تأکید کرد، عربستان سعودی که دوست رژیم صهیونیستی است برای بهبود اوضاع خود در منطقه تلاش می‌کند. نظام آل‌سعود در رأس طرحی امریکایی برای ایجاد یک فراکسیون عربی فاقد مشروعیت است. جنبش انصارالله یمن هم ضمن تقدیر از ملت‌های عربی با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که «مخالفت مردم تونس، الجزایر، مصر و موریتانی با سفر بن‌سلمان به کشورشان بیانگر آن است که آنها مخالف آلوده شدن کشور خود به قدم‌های ولیعهد سعودی هستند.»

ولیعهد سعودی سفر منطقه‌ای خود را از امارات شروع کرد و سپس به بحرین و مصر رفت و سه‌شنبه شب نیز وارد تونس شد. این نخستین تور خارجی بن‌سلمان پس از قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد سعودی در دوم اکتبر در کنسولگری عربستان در استانبول است که پیش از حضور در نشست «جی ۲۰» در آرژانتین انجام می‌شود. این جنایت که به دستور مستقیم بن‌سلمان انجام شد توجه جهانیان را به سایر جنایت‌های سعودی از جمله کشتار مردم بی‌دفاع یمن نیز جلب کرده است و خشم و نارضایتی گسترده و بی سابقه‌ای را علیه سران ریاض به همراه داشته است و مردم و شماری از سیاستمداران در سطح جهان مخالفت خود را با اقدام‌های ولیعهد عربستان اعلام کرده‌اند. رسانه‌ها و مقامات غربی خواهان برکناری بن‌سلمان از قدرت شده‌اند. برخی ناظران بر این باورند که سفر بن‌سلمان در برهه کنونی به این سبب انجام شده است تا نشان دهد که به‌رغم مخالفت‌های جهانی برای برکناری وی، هیچ توطئه‌ای علیه ولیعهد وجود ندارد.

> **مردم تونس شامگاه دوشنبه در اعتراض به سفر ولیعهد سعودی به کشورشان در مرکز تونس، پایتخت کشور، تجمع کرده و پارچه‌نوشته‌هایی با عبارات «بن‌سلمان جنایتکار جنگی است» و «قاتل کودکان یمنی» و همچنین «بن‌سلمان خوش نیامدی» در دست داشتند**

■ حمایت دامنه‌دار امریکا

دولت امریکا که به هیچ وجه حاضر نیست نقش بن‌سلمان را در ماجرای قتل جمال خاشقجی بپذیرد، به دنبال لاپوشانی این مسئله است. جارد کوشنر، داماد دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا که در پشت پرده روابط واشنگتن و ریاض قرار دارد به دنبال بزرگ‌نمایی روابط دو کشور است تا از موج مخالفت‌های داخلی علیه ولیعهد سعودی بکاهد. دو تن از مقام‌های امریکایی و سه تن از مقام‌های سابق کاخ سفید می‌گویند، بی‌تمایلی دونالد ترامپ برای تحت فشار گذاشتن رهبری عربستان در قتل جمال خاشقجی از قرارداد تسلیحاتی ۱۱۰ میلیارد دلاری امریکا و آل‌سعود ناشی می‌شود که با دستور کوشنر میزان آن افزایش یافت. به گزارش شبکه ای‌بی‌سی، این مقام‌ها می‌گویند، جارد کوشنر برای تحکیم نمادین ائتلاف جدید میان دولت ترامپ و عربستان، مقام‌های وزارت دفاع و وزارت خارجه امریکا را تحت فشار قرار داد تا این رقم را با تبادلات تسلیحاتی که در بهترین حالت آرمانی می‌شد، بزرگ جلوه دهند. به گفته یک مقام سابق شورای امنیت ملی امریکا «جیمز ماتیس، وزیر دفاع امریکا از تقلای کوشنر حمایت به عمل آورد و در نهایت یادداشت تفاهم را تأیید کرد». این درحالی است که دونالد ترامپ بارها در سخنانی گفته است که توقف فروش تسلیحات به عربستان سعودی بیشتر به اقتصاد امریکا آسیب می‌زند تا اقتصاد عربستان. ترامپ برای اینکه این تجارت پرسود با ریاض حفظ شود، حتی نقش بن‌سلمان در قتل خاشقجی را نادیده گرفته است، چیزی که همه جهان و حتی سازمان سیا آن را تأیید کرده است.

به‌رغم حمایت‌های واشنگتن، آنکارا حاضر نیست از موضع خود در مقابل ولیعهد سعودی کوتاه بیاید. مولود چاووش اوغلو، وزیر خارجه ترکیه اعلام کرد که ولیعهد عربستان در تماسی تلفنی خواستار دیدار با رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور این کشور در حاشیه نشست جی ۲۰ شده است. چاووش اوغلو در گفت‌وگو با روزنامه زوددویچه اعلام کرد: «در حال حاضر هیچ دلیلی وجود ندارد که با ولیعهد عربستان دیدار انجام نشود». وزیر خارجه ترکیه همچنین گفت: «بسیاری بر این باورند که ولیعهد عربستان مسئول قتل خاشقجی است. ما معتقدیم قاتل خاشقجی سرخود عمل نکرده است». ترکیه در هفته‌های اخیر جزئیات تکان‌دهنده‌ای از قتل روزنامه‌نگار منتقد سعودی منتشر کرده و از مقامات ریاض خواسته تا عاملان این حادثه را به آنکارا تحویل دهد و همین مسئله باعث سردی روابط دو طرف شده است.

گزارش ۲

وال‌استریت‌ژورنال مدعی شد

پاسکاری کانال ویژه مالی ایران میان آلمان و فرانسه

یک روزنامه امریکایی روز سه‌شنبه به نقل از دیپلمات‌های غربی مدعی شده بعد از امتناع لوکزامبورگ و اتریش برای پذیرش میزبانی کانال ویژه مبادلات مالی با ایران که البته تأثیر محدودی در تبادل اقتصادی میان ایران و اروپا خواهد داشت، حالا آلمان و فرانسه برای میزبانی این ساختار پا پیش گذاشته‌اند.

اتحادیه اروپا از چند ماه پیش اعلام کرده برای مقابله با تحریم‌های امریکا علیه ایران، قصد دارد یک کانال ویژه پرداخت مالی ایجاد کند که امکان ادامه همکاری اقتصادی با ایران را فراهم می‌کند. این کانال قرار بود پیش از اجرایی شدن دور دوم تحریم‌های امریکا در روز ۱۳ آبان اجرایی شود اما امتناع کشورهای اروپایی از میزبانی ساختار جدید باعث شد که این اتفاق رخ ندهد.

روزنامه وال‌استریت‌ژورنال روز دوشنبه از قول دیپلمات‌ها گزارش داده فرانسه و آلمان قرار است میزبان نهادی شوند که وظیفه تسهیل مبادلات مالی با ایران را به عهده خواهد گرفت.

در صورتی که فرانسه میزبانی این ساختار را به عهده بگیرد، یک مقام آلمانی ریاست آن را به عهده خواهد گرفت. ممکن است این همکاری در جهت عکس هم باشد، یعنی آلمان میزبانی ساختار را به عهده بگیرد و یک مقام فرانسوی رئیس آن باشد.

ساز و کار فعالیت کانال ویژه مالی به این صورت خواهد بود که از یک نظام اعتباری برای مبادله کالا میان ایران و کشورهای اروپایی استفاده خواهد کرد. کشورهای اروپایی ادعا می‌کنند از این طریق می‌توانند بدون نیاز به بانک‌های اروپایی یا پرداخت پول به ایران با این کشور تجارت کنند. واشنگتن پیش از این به کشورها درباره میزبانی این ساختار هشدار داده است. این فشارها اخیراً باعث شد اتریش و لوکزامبورگ درخواست‌های اتحادیه اروپا برای میزبانی کانال ویژه را نادیده بگیرند. وال‌استریت‌ژورنال نوشته این موضوع باعث شده اکنون فرانسه و آلمان پا پیش بگذارند. دیپلمات‌ها می‌گویند مقام‌های انگلیسی در حال ارزیابی برای تصمیم‌گیری درباره همراه شدن با فرانسه و آلمان هستند. مالکیت این ساختار را به طور مستقیم دولت‌های اروپایی مشارکت‌کننده در این طرح به عهده خواهند داشت. هدف از این اقدام این است که دولت امریکا نتواند آن را به طور مستقیم تحریم کند. وال‌استریت‌ژورنال نوشته ساختار پیشنهادی اروپا ظاهراً منابع چندانی در اختیار نخواهد داشت؛ حامیانش پذیرفته‌اند تأثیر اقتصادی آن هم محدود خواهد بود، با وجود این، واشنگتن خواستار جلوگیری از تشکیل آن شده است. «ریچارد گرنل»، سفیر امریکا در آلمان گفته «تلاش‌های کشورهای اروپایی برای دور زدن تحریم‌ها اقدام هوشمندانه‌ای نیست.»

وی گفت: «امریکا علیه نهادهایی که در این تاکتیک‌ها مشارکت کنند تحریم در نظر خواهد گرفت.»

دیپلمات‌ها گفته‌اند هنوز هیچ تصمیمی درباره این طرح نهایی نشده و در صورت پیشبرد طرح فعلی، راه‌اندازی آن تا سال جدید میلادی طول خواهد کشید. سران کشورهای اروپایی ممکن است در حاشیه نشست گروه ۲۰ در آرژانتین درباره این طرح بحث و تبادل نظر کنند.

■ قول ترامپ به اسرائیل

رئیس‌جمهور امریکا به رژیم صهیونیستی وعده داده آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را برای بررسی ادعاهای این رژیم علیه فعالیت‌های هسته‌ای ایران تحت فشار قرار دهد.

به گزارش فارس، مقام‌های ارشد وزارت خارجه امریکا روز دوشنبه گفته‌اند دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا به رژیم صهیونیستی وعده داده آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را برای بررسی ادعاهای این رژیم درباره ایران تحت فشار قرار دهد. مقام‌های امریکایی به کانال ۱۰ تلویزیون رژیم صهیونیستی گفته‌اند ترامپ به اسرائیل وعده داده آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را برای بررسی جدی اطلاعات ارائه‌شده از سوی این رژیم به آژانس درباره فعالیت‌های هسته‌ای ایران تحت فشار قرار خواهد داد.

۱۰ روز پیش، برایان هوک، نماینده ویژه دولت امریکا در امور ایران به فلسطین اشغالی سفر کرد. هوک، علاوه بر دیدار با مقام‌های ارشد وزارت خارجه اسرائیل با مقام‌های موساد و دستگاه اطلاعات نظامی این رژیم هم دیدار کرد.

مقام‌های اسرائیلی به کانال ۱۰ تلویزیون رژیم صهیونیستی گفته‌اند مقام‌های موساد و رئیس دفتر سیاسی وزارت خارجه اسرائیل در دیدار با هوک از بی‌توجهی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ادعاهای اسرائیل درباره فعالیت‌های هسته‌ای ایران گلایه کرده‌اند. مقام‌های وزارت خارجه امریکا که در این گفت‌وگوها حاضر بوده‌اند به شرط عدم افشای نام گفته‌اند هوک به مقام‌های اسرائیلی قول داده ایالات متحده، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را برای بررسی اطلاعات ادعایی صهیونیست‌ها علیه ایران تحت فشار قرار خواهد داد.

برایان هوک به مقام‌های اسرائیلی گفته امریکا فرد جدیدی به نام «جکی والکوت» را به عنوان سفیر جدید این کشور در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تعیین کرده است. والکوت از دستیاران نزدیک «جان بولتون»، مشاور امنیت ملی کاخ سفید است. او قرار است اطمینان حاصل کند آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تمامی ادعاهای اسرائیل درباره فعالیت‌های هسته‌ای ایران رسیدگی می‌کند. مقام‌های رژیم صهیونیستی به کانال ۱۰ گفتند از شنیدن سخنان برایان هوک خرسند شدند و امیدوارند که فشارهای امریکا بتواند رویه‌های آژانس را در ارتباط با ایران تغییر دهد.

نگاه

زهرا حسینی

دوره‌گردی نتانیاهو برای تحمیل «معامله قرن» به اعراب

دولت ترامپ در اواخر سال ۲۰۱۷ در راستای سیاست کلی ایالات متحده امریکا مبنی بر حفظ و تقویت امنیت و بقای رژیم صهیونیستی و خاتمه دادن به مطالبات حق‌طلبانه مردم فلسطین، طرح موسوم به معامله قرن را اعلام کرد. اگرچه مفاد این طرح هنوز کاملاً علنی نشده اما طبق برخی گزارش‌ها، هدف نهایی‌اش این است که در کنار رسمیت‌بخشی به کشور جعلی رژیم صهیونیستی با مرکزیت قدس شریف، کشور فلسطین به پایتختی ابودیس در منطقه‌ای محصور اعلام موجودیت کند. همچنین بر این اساس کشور فلسطین حتی امکان داشتن ارتش و تجهیزات نظامی سنگین نخواهد داشت و رهبران آن تنها در حوزه تأمین امنیت داخلی این کشور باید فعالیت داشته باشند.

اجرای این پروژه با انتقال سفارت امریکا از تل‌آویو به قدس در ماه آوریل گذشته آغاز شد که واکنش‌های زیادی را در میان مردم منطقه برانگیخت و رهبران عرب خاورمیانه مواضع مختلفی نسبت به این مسئله گرفتند. در این راستا، ملک عبدالله، پادشاه اردن که مسئولیت نظارت بر اماکن مذهبی قدس را بر عهده دارد و مشروعیت حکومتش مدیون این وظیفه خطیر است، پس از گفت‌وگو با نتانیاهو و کسب اطمینان از تداوم برخورداری این مقام، نسبت به شروع اجرای طرح مذکور سکوت پیشه کرد. مقامات عربستان، امارات و بحرین هم که در سال‌های اخیر رویکردهای مشابهی در قبال موضوعات خاورمیانه داشته‌اند، به آنچه در قدس شریف به وقوع پیوست واکنشی نشان ندادند.

در ادامه این روند، رهبران رژیم صهیونیستی برای هموار کردن مسیر پیشرو معامله قرن، تصمیم به عادی‌سازی روابط با اعراب گرفتند. در این میان، عمان اولین مقصد سفر نتانیاهو و دیگر مقامات این رژیم انتخاب شد. در دیدار سلطان قابوس و نتانیاهو گفت‌وگوهایی درباره همکاری‌های تکنولوژیکی در حوزه کشاورزی و آب صورت گرفت. اهمیت این مذاکرات از آن رو است که تل‌آویو امید دارد با ایجاد پیوندهای اقتصادی، تجاری و فناوری اسرائیل با کشورهای منطقه و بالطبع شکل‌گیری منافع دوجانبه و وابستگی‌های متقابل، جلوی تحرکات ضدصهیونیستی این کشورها در آینده گرفته شود. در همین رابطه پس از سفر غیرمنتظره نخست‌وزیر اسرائیل به مسقط که واکنش‌های رسانه‌ای زیادی به همراه داشت، وی اعلام کرد به زودی از بحرین نیز دیدار خواهد کرد. اما به نظر می‌رسد منامه آخرین مقصد عربی نتانیاهو نیست زیرا دو روز قبل نخست‌وزیر اسرائیل در ملاقات با رئیس‌جمهور چاد از تصمیم خود برای رفتن به کشورهای عربی دیگر سخن گفت. لازم به ذکر است حضور رئیس‌جمهور چاد در تل‌آویو پس از بیش از چهار دهه قطع روابط سیاسی این کشور با رژیم صهیونیستی در این برهه زمانی حائز توجه و تأمل است. در واقع این مسئله مؤید برنامه رهبران اسرائیل برای گسترش مناسبات با کشورهایی است که رابطه‌شان با این رژیم قطع و یا در خفا بوده است، تا از این طریق وجهه مشروعی در میان افکار عمومی جهان پیدا کنند.

از همین رو تل‌آویو در نظر دارد با جلب نظر مقامات کشورهای خاورمیانه، تبدیل به بازیگری عادی شود. این مسئله علاوه بر آنکه می‌تواند این رژیم را در مسیر پایان دادن به مبارزات فلسطینی‌ها کمک کند، شرایط را برای ائتلاف‌سازی علیه جمهوری اسلامی ایران و محور مقاومت فراهم می‌سازد. در این میان عربستان، امارات و مصر از جمله کشورهایی هستند که با اجرای معامله قرن مخالفتی نخواهند داشت زیرا منافع سیاسی و مادی آنها در گرو همکاری با امریکا است. ضمن آنکه رهبران ریاض و ابوظبی نسبت به آینده نفوذ ایران و جبهه مقاومت در منطقه نگران هستند. لذا از نگاه آنها مشروعیت‌بخشی به رژیم صهیونیستی در مناسبات منطقه‌ای فرصتی برای تحدید نفوذ ایران خواهد بود. مقامات اسرائیل درصدد هستند که با آشکارسازی و افزایش روابط‌شان با کشورهای عربی ضمن عملیاتی کردن معامله قرن در سرزمین‌های اشغالی، با دوقطبی‌سازی علیه ایران، کانون‌های مقاومت را تضعیف و در نهایت شرایط را برای تحقق شعار از نیل تا فرات و پروژه خاورمیانه بزرگ مهیا سازند.

بنابراین توجه به تحرکات اخیر در حوزه روابط خارجی رژیم صهیونیستی یکی از الزامات رسانه‌ای حوزه مقاومت است. این در حالی است که واکنش‌های اعتراضی مردم منطقه پس از انتقال سفارت امریکا به قدس گویای وجود پتانسیل عظیم در جهت مخالفت با عادی‌سازی روابط با اسرائیل و پذیرش این رژیم به عنوان یک کشور مستقل است. آگاهی‌رسانی نسبت به تبعات پذیرش رژیم صهیونیستی به عنوان یک موجودیت سیاسی دارای مشروعیت، می‌تواند مانع دستیابی تل‌آویو و کابینه نتانیاهو به اهداف‌شان در سفرهای آتی به کشورهای عربی شود.

اخبار کوتاه

■ سفر احتمالی نتانیاهو به خارطوم تکذیب شد

یکی از رهبران حزب کنگره ملی حاکم سودان اخبار منتشر شده در رادیو اسرائیلی مبنی بر سفر احتمالی نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به خارطوم را تکذیب کرد. به گزارش ایسنا، عبدالسخی عباس، از رهبران حزب کنگره ملی سودان اعلام کرد: بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی نمی‌تواند به سودان سفر کند و موضع سودان در خصوص عادی‌سازی روابط با اسرائیل واضح است و اساساً ارتباط ریشه‌ای با پرونده فلسطینی دارد. عبدالسخی عباس در ادامه افزود: زمانی که اسرائیل دست از اقدامات تجاوزگرایانه‌اش در برابر فلسطین بردارد می‌تواند با سودان روابطی به دور از هرگونه تأثیرات دینی داشته باشد. وی همچنین تصریح کرد: اخبار منتشر شده در رادیو اسرائیل مبنی بر سفر نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به خارطوم صحت ندارد. روز سه‌شنبه یک مسئول سودانی که خواست نامش فاش نشود، گفت: اسرائیل نه دشمن و نه دوست است اما دولت سودان آن را به طور رسمی به رسمیت نمی‌شناسد.

■ لبنان کمک نظامی روسیه را رد نکرده است

دفتر نخست‌وزیر مکلف لبنان اعلام کرد که این کشور کمک نظامی روسیه را قبول کرده و گزارش‌ها درباره رد کردن این هدیه صحت ندارد. به گزارش ایسنا، به نقل از شبکه روسیا الیوم، دفتر اطلاع‌رسانی سعد حریری، نخست‌وزیر مکلف لبنان گزارش‌های منتشر شده در روزنامه الاخبار لبنان درخصوص رد کردن هدیه نظامی روسیه را تکذیب کرد. کمک‌های نظامی روسیه به لبنان شامل چندین تن مهمات و تجهیزات نظامی دیگر است. خبرگزاری رویترز به نقل از یک منبع نظامی اعلام کرده بود که دلیل مخالفت ارتش لبنان با این هدیه به تناسب نداشتن مهمات اهدایی با نوع سلاحی که ارتش لبنان در اختیار دارد مربوط است و هیچ ارتباطی با مسائل سیاسی ندارد. پیش از این یک منبع سیاسی لبنانی گفته بود که شاید دلیل واقعی رد کردن این هدیه، فشار امریکا باشد. امریکا یکی از بزرگ‌ترین کشورهای کمک‌کننده به ارتش لبنان است. امریکا از سال ۲۰۰۶ بیش از ۱/۵ میلیارد دلار کمک نظامی به لبنان داده است.

■ اردوغان: ترکیه و قطر دوستان واقعی هستند

«رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهور ترکیه با بیان اینکه کشورهای ترکیه و قطر در زمان‌های سخت، از هم حمایت کرده‌اند، گفت: «ملت ترک اقدامات گسترده‌ای را برای شکستن محاصره و تحریم‌هایی که برادران قطری را هدف گرفته، انجام داده است.» به نوشته روزنامه «حریّت» وی با بیان اینکه دوحه قوی‌ترین حامی بین‌المللی آنکارا بعد از کودتای نافرجام ۱۵ جولای ۲۰۱۶ بوده، تأکید کرد: «قطر همواره با ما در برابر طرح‌های سوداگرانه که اقتصادمان را طی ماه‌های اخیر هدف قرار داد، ایستادگی کرد.»

امیر قطر برای شرکت در چهارمین نشست «کمیته عالی استراتژیک قطر-ترکیه» به استانبول سفر کرده است.